

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, 30 września 2022 r.

**Opinia do ustawy o wypowiedzeniu Porozumienia między Polską Rzeczpospolitą
Ludową a Ludową Republiką Angoli o przyjaźni i współpracy, podpisanego w Luandzie
dnia 4 grudnia 1978 r.**

(druk nr 818)

I. Cel i przedmiot ustawy

Celem ustawy jest wyrażenie zgody na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej wypowiedzenia Porozumienia między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Ludową Republiką Angoli o przyjaźni i współpracy, podpisanego w Luandzie dnia 4 grudnia 1978 r., zwanego dalej „Porozumieniem”.

Jak wskazano w uzasadnieniu do projektu ustawy (druk sejmowy nr 2431), Porozumienie, pomimo statusu umowy obowiązującej, nie jest faktycznie wykonywane, a niektóre jego postanowienia budzą wątpliwości co do ich zgodności z Konstytucją. Poważną wątpliwość wywołują nieprzystające do obecnego systemu prawnego fragmenty preambuły Porozumienia, a w szczególności sformułowania takie jak: *„mając na uwadze dalsze utrwalanie tych stosunków w oparciu o zasady marksizmu-leninizmu i proletariackiego internacjonalizmu”* czy *„jedność działania między krajami wspólnoty socjalistycznej”*.

Należy podkreślić, że Rzeczpospolita Polska jest aktualnie związana 22 umowami międzynarodowymi o przyjaźni i współpracy, a Porozumienie jest jedyną obowiązującą umową międzynarodową dotyczącą przyjaźni i współpracy, która została zawarta w okresie Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Mając powyższe na względzie brak jest uzasadnienia dla utrzymywania Porozumienia w polskim porządku prawnym.

Porozumienie, zgodnie z art. 11, weszło w życie dnia 11 kwietnia 1984 r. i obowiązywało 20 lat (czyli do dnia 11 kwietnia 2004 r.), a następnie podlegało przedłużaniu na 5-letnie okresy. Aktualnie Porozumienie jest w kolejnym okresie przedłużenia, które rozpoczęło się dnia 11 kwietnia 2019 r. i zakończy się dnia 11 kwietnia 2024 r. Wypowiedzenie i notyfikowanie stronie angolskiej o wypowiedzeniu musi nastąpić przed dniem 11 kwietnia 2023 r., aby Porozumienie utraciło moc obowiązującą dnia 11 kwietnia 2024 r.

W uzasadnieniu do projektu ustawy podkreślono, że strona angolska została poinformowana o zamiarze wypowiedzenia Porozumienia przez Rzeczpospolitą Polską i odniosła się do tego ze zrozumieniem, a ponadto wyraziła chęć zawarcia nowej umowy międzynarodowej dotyczącej przyjaźni i współpracy.

Porozumienie zostało ratyfikowane przez Radę Państwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w dniu 30 grudnia 1982 r. i zostało ogłoszone w Dzienniku Ustaw Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej z 1984 r. pod pozycją 147, w związku z czym ma status umowy ratyfikowanej za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie i tym samym ma do niego zastosowanie art. 241 ust. 1 Konstytucji, zgodnie z którym umowy międzynarodowe ratyfikowane na podstawie obowiązujących w czasie ich ratyfikacji przepisów konstytucyjnych i ogłoszone w Dzienniku Ustaw, uznaje się za umowy ratyfikowane za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie i stosuje się do nich przepisy art. 91 Konstytucji, jeżeli z treści umowy międzynarodowej wynika, że dotyczy ona kategorii spraw wymienionych w art. 89 ust. 1 Konstytucji. Mając na względzie powyższe, oraz fakt, że Porozumienie dotyczy kwestii wskazanych w art. 89 ust. 1 pkt 1 Konstytucji (pokoju, sojuszy, układów politycznych lub układów wojskowych), uzasadniony jest tryb wypowiedzenia za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił ustawę na 62. posiedzeniu w dniu 29 września 2022 r. Projekt ustawy (druk sejmowy nr 2431) został przedłożony przez Rząd w dniu 29 czerwca 2022 r. Marszałek Sejmu w dniu 6 lipca 2022 r. skierowała powyższy projekt ustawy do Komisji Spraw Zagranicznych. Komisja po przeprowadzeniu pierwszego czytania oraz rozpatrzeniu tego

projekt ustawy na posiedzeniu w dniu 14 września 2022 r. wyniosła o jego uchwalenie bez poprawek (druk sejmowy nr 2605). Drugie czytanie odbyło się na 61. posiedzeniu Sejmu w dniu 16 września 2022 r. Sejm uchwalił ustawę w brzmieniu przedłożenia. Za jej uchwaleniem opowiedziało się 435 posłów, nikt nie był przeciw, 3 posłów wstrzymało się od głosowania.

III. Uwagi szczególne

Ustawa nie budzi zastrzeżeń legislacyjnych.

Iwona Kozera-Rytel

Główny legislator